

Sygn. akt II Ka 339/18

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 13 lutego 2019r.

Sąd Okręgowy w Sieradzu w II Wydziale Karnym w składzie:

Przewodniczący: SSO Marek Podwójniak

Sędziowie: SSO Marcin Rudnik (spraw.)

SSO Jacek Wojdyn

Protokolant: staż. Katarzyna Wawrzyniak

przy udziale Prokuratora Okręgowego w Sieradzu Marzenny Monwid – Olechnowicz

po rozpoznaniu w dniu 13 lutego 2019r.

sprawy **M. K.**

skazanego za czyny z art. 280 § 1 kk i inne

na skutek apelacji wniesionych przez skazanego i jego obrońcę

od wyroku łącznego Sądu Rejonowego w Wieluniu z dnia 05 listopada 2018r. wydanego w sprawie II K 104/18

1. zmienia zaskarżony wyrok łączny w ten sposób, że karę łączną pozbawienia wolności wymierzoną skazanemu M. K. w punkcie 1 obniża z 8 (ośmiu) lat i 5 (pięciu) miesięcy do 8 (ośmiu) lat,
2. w pozostałym zakresie utrzymuje w mocy zaskarżony wyrok,
3. zwalnia skazanego z obowiązku poniesienia kosztów sądowych związanych z postępowaniem odwoławczym obciążając nimi Skarb Państwa.

Sygn. akt II Ka 339/18

UZASADNIENIE

Wyrokiem łącznym Sądu Rejonowego w Wieluniu z dnia 05 listopada 2018r. wydanym w sprawie II K 104/18 na podstawie art. 85 § 1 i 2 kk i art. 86 § 1 i 4 kk i art. 87 § 1 kk w miejsce kary 1 roku i 10 miesięcy ograniczenia wolności orzeczonej wyrokiem Sądu Rejonowego w Wieluniu z dnia 01 sierpnia 2016r. wydanym w sprawie II K 371/16, a także kary 4 lat i 5 miesięcy pozbawienia wolności orzeczonej wyrokiem Sądu Rejonowego w Wieluniu z dnia 06 marca 2017r. wydanym w sprawie II K 406/16, jak też w miejsce kary łącznej 3 lat pozbawienia wolności orzeczonej wyrokiem Sądu Rejonowego w Wieluniu z dnia 20 września 2017r. wydanym w sprawie II K 74/17 wymierzono skazanemu M. K. karę łączną 8 lat i 5 miesięcy pozbawienia wolności zaliczając na jej poczet jeden dzień zatrzymania w sprawie II K 371/16 Sądu Rejonowego w Wieluniu, 2 dni zatrzymania w sprawie II K 406/16 Sądu Rejonowego w Wieluniu, jak też okres dotychczas odbytej kary pozbawiania wolności w sprawie II K 406/16 Sądu Rejonowego w Wieluniu oraz okres tymczasowego aresztowania w sprawie II K 74/17 Sądu Rejonowego w Wieluniu, a także utrzymano w mocy inne rozstrzygnięcia zawarte w wyrokach będących podstawą wydania wyroku oraz odmówiono objęcia wyrokiem łącznym innych wyroków i umorzono postępowanie w tej części, jak też zwolniono skazanego z obowiązku poniesienia kosztów postępowania.

W ustawowym terminie apelacje od tego wyroku wnieśli obrońca skazanego i sam M. K..

Obrońca skazanego zaskarżył wyrok w części dotyczącej rozstrzygnięcia z punktu I wyroku. Zarzucił w tym zakresie:

- rażąco surowość wymierzonej skazanemu kary łącznej poprzez niezastosowanie zasady pełnej absorpcji lub zasady asperacji i nieuwzględnienie wszystkich okoliczności dotyczących skazanego,

- błędne obliczenie granic orzekania nowej kary łącznej pozbawienia wolności, bowiem suma połączonych skazanemu kary ograniczenia wolności wymierzonej prawomocnym wyrokiem Sądu Rejonowego w Wieluniu w sprawie II K 371/16, kary pozbawienia wolności wymierzonej prawomocnym wyrokiem Sądu Rejonowego w Wieluniu w sprawie II K 406/16 i kary łącznej pozbawienia wolności wymierzonej prawomocnym wyrokiem Sądu Rejonowego w Wieluniu w sprawie II K 74/17 wynosi 8 lat i 4 miesiące pozbawienia wolności.

W konkluzji apelacji skarżący wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez złagodzenie wymierzonej kary łącznej – zastosowanie wobec skazanego zasady absorpcji i wymierzenie skazanemu kary łącznej w wymiarze najwyższej kary jednostkowej, tj. 4 lat i 5 miesięcy pozbawienia wolności ewentualne złagodzenie wymierzonej kary łącznej i wymierzenie skazanemu kary łącznej w wysokości najbliższej do najniższej z orzeczonych kar.

Skazany w swojej apelacji wskazał, że opinia z zakładu karnego, która znalazła się w aktach sprawy jest inna niż opinia przedstawiona mu do zapoznania się przez wychowawcę. Podkreślił, że chciał odbywać karę w systemie programowym i informował o tym wychowawcę, a poprzednie kary odbywał w systemie programowym, zaś wychowawca, z którym o tym rozmawiał, zwodził go i mówił, że nastąpi to po terapii odwykowej, na którą sam się zgodził. Podniósł również, że złożył zawiadomienie o popełnieniu przestępstwa przez służbę zdrowia, a w dniu 27 lipca 2018r. zostało w tej sprawie wszczęte śledztwo, zaś po tej sytuacji wychowawca mu powiedział, żeby wycofał to zawiadomienie, zaś on odmówił. Wskazał, że jego roszczeniowe podejście spowodowane było tym, że 15 maja 2018r. poinformowano go w poradni onkologicznej o wykryciu u niego złożowych komórek nowotworu, a służba zdrowia nie zrobiła nic, żeby dojść do tego, jaki to rodzaju nowotworu, co skutkowało pisaniem przez niego skarg aż zakończyło się to złożeniem zawiadomienia do prokuratury i poskutkowało również konfliktem z administracją Zakładu Karnego we W..

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelację obrońcy skazanego należy uznać za w części zasadną, co musiało skutkować zmianą zaskarżonego wyroku i obniżeniem orzeczonej kary łącznej pozbawienia wolności, niemniej jednak tylko do wymiaru 8 lat pozbawienia wolności. W pozostałym zaś zakresie Sąd nie znalazł podstaw do uwzględnienia apelacji obrońcy M. K.. Sąd Okręgowy nie znalazł również podstaw do uznania za zasadną apelacji oskarżonego w zakresie, w jakim kwestionował on opinię na jego temat z Zakładu Karnego we W..

W pierwszej kolejności należy odnieść się do apelacji skazanego, bowiem nie dotyczy ona orzeczonej kary, lecz wiarygodności jednego z istotnych dowodów, a mianowicie opinii z Z. Karnego we W.. Zdaniem skazanego negatywny wydźwięk tej opinii wynikał z tego, że pozostawał on w konflikcie z administracją Zakładu Karnego we W., której zarzucał bagatelizowanie stanu jego zdrowia. Podkreślał, że nieprawdą jest, jakoby nie zgodził się na wykonywanie kary w systemie programowym, jak też wskazywał, że opinia, którą przedstawił mu do zapoznania się wychowawca odbiegała swoją treścią o tę, która została wysłana do Sądu Rejonowego w Wieluniu. Na brak obiektywizmu przy wydawaniu tej opinii wskazał również w uzasadnieniu apelacji obrońca skazanego wskazując na toczące się postępowanie w sprawie narażenia M. K. na bezpośrednie niebezpieczeństwo utraty życia lub zdrowia. Obrońca wskazał nawet, że Sąd I instancji powinien się zwrócić o opinię do Zakładu Karnego w S.. Odnosząc się do tych zarzutów należy stwierdzić, że pomimo toczącego się postępowania w sprawie narażenia M. K. na bezpośrednie niebezpieczeństwo utraty życia lub zdrowia, sama analiza opinii z Zakładu Karnego we W. dotycząca skazanego nie daje podstaw do uznania, aby zarówno przedstawiciele służby więziennej jak i sam sporządzający opinię wykazywali negatywny stosunek do skazanego. Wynika z niej choćby, że skazany był 5 razy nagradzany oraz korzystał z ulg. Nie ma też w niej mowy jakoby skazany stale miał nie przestrzegać porządku i dyscypliny czy też stale odnosić się

w sposób arogancki i chamski w stosunku do przełożonych. Wskazano w niej jedynie, że nie zawsze przestrzega porządku i dyscypliny i nie zawsze odnosi się regulaminowo do przełożonych. Trzeba też zauważyć, że dziwnym wydaje się fakt, iż wychowawca miałby przedstawić skazanemu projekt opinii do zapoznania się z nią przez skazanego, niemniej jednak tak czy inaczej istotna jest treść opinii, która ostatecznie została podpisana i przesłana do Sądu Rejonowego w Wieluniu. Tak więc ostatecznie brak jest podstaw, aby kwestionować wiarygodność opinii o skazanym z Zakładu Karnego we W., a tym samym zarzuty w tym zakresie podniesione przez skazanego należy uznać za całkowicie chybione. Zaznaczenia również wymaga, że sama treść opinii stanowi tylko jedną z okoliczności, którą Sąd wydający wyrok łączny powinien brać pod uwagę i – jak wynika z uzasadnienia zaskarżonego wyroku – tak też było w niniejszej sprawie. Podkreślić także należy – odnosząc się w tym zakresie do zarzutu podniesionego przez obrońcę skazanego w uzasadnieniu apelacji - że przy bardzo krótkim okresie pobytu skazanego w Zakładzie Karnym w S. nie było podstaw do tego, aby Sąd I instancji zwrócił się do tego zakładu o wydanie kolejnej opinii na temat skazanego.

Odnosząc się do apelacji obrońcy skazanego w pierwszej kolejności należy zauważyć, że w pełni słuszny jest zarzut skarżącego, iż Sąd I instancji w sposób błędny określił górną granicę kary pozbawienia wolności, którą mógł orzec przy zastosowaniu zasady kumulacji. Gdy zsumujemy karę 4 lat i 5 miesięcy pozbawienia wolności i karę łączną 3 lat pozbawienia wolności, jak również karę 1 roku i 10 miesięcy ograniczenia wolności, która przy zamianie tej kary na karę pozbawienia wolności zgodnie z art. 87 § 1 kk wynosi 11 miesięcy pozbawienia wolności, to maksymalny wymiar kary pozbawienia wolności, którą Sąd I instancji mógł orzec wynosił nie 8 lat i 9 miesięcy pozbawienia wolności, jak wskazał Sąd Rejonowy, lecz 8 lat i 4 miesiące pozbawienia wolności. Tym samym orzeczone wobec skazanego kara łączna 8 lat i 5 miesięcy pozbawienia wolności jest wyższa niż maksymalna kara, którą Sąd I instancji faktycznie mógł orzec i choćby już z tego względu, uznając, że doszło do obrazy prawa materialnego, tj. art. 86 §1 kk, należało dokonać korekty wyroku łącznego i obniżyć wymiar kary łącznej pozbawienia wolności.

Sąd Rejonowy (oczywiście we własnym mniemaniu) orzekł karę łączną pozbawienia wolności stosując zasadę asperacji zbliżoną do kumulacji. Obrońca skazanego zarzucił, że jest to kara rażąco surowa i że w okolicznościach, które w sprawie wystąpiły powinna zostać wobec skazanego orzeczone kara łączna pozbawienia wolności z zastosowaniem zasady pełnej konsumpcji, czyli kara 4 lat i 5 miesięcy pozbawienia wolności (najwyższa z orzeczonych kar podlegających łączeniu) lub kara w wymiarze do niej zbliżonym. Z zarzutem tym w żadnym razie nie można się zgodzić. W pierwszej kolejności należy zaznaczyć, że instytucja wyroku łącznego nie jest instytucją, która co do zasady ma zmierzać do poprawienia sytuacji skazanego. Jednocześnie podkreślenia wymaga, że w świetle aktualnie obowiązujących przepisów, a konkretnie art. 85a k.k. orzekając karę łączną, sąd bierze pod uwagę przede wszystkim cele zapobiegawcze i wychowawcze, które kara ma osiągnąć wobec skazanego, a także potrzeby w zakresie kształtowania świadomości prawnej społeczeństwa. W tym kontekście należy przede wszystkim zwrócić uwagę, że skazany dopuścił się bardzo poważnych czynów, bowiem chodzi w tym wypadku o zbrodnię z art. 280 § 2 kk, w przypadku której skazany wyczerpał również znamiona czynu z art. 157 § 1 kk, a także popełnił on bardzo poważne czyny z ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii, a mianowicie przestępstwa z art. 56 ust. 3 i z art. 54 ust. 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu narkomani, jak też czyn z art. 62 ust. 1 tej ustawy. Najpoważniejszych przestępstw z art. 280§ 2 kk i art. 157§ 1 kk w zw. z art. 11§ 2 kk oraz z art. 56 ust. 3 ustawy z dnia 29 lipca 2005r. dopuścił się on przy tym w warunkach powrotu do przestępstwa, w jednym przypadku z art. 64 § 1 kk, a w innym nawet z art. 64§ 2 kk. W takiej sytuacji, jeżeli orzeczone kara łączna zostałaby wymierzona z zastosowaniem zasady absorpcji lub zbliżonej do tej zasady, to byłby to niewątpliwie zły sygnał dla społeczeństwa, iż duża liczba poważnych czynów nie spotkała się z odpowiednią reakcją ze strony wymiaru sprawiedliwości, że w istocie skazany poniósł odpowiedzialność za ten czyn, za który orzeczone została najwyższa z kar podlegająca łączeniu, w tym wypadku kara orzeczone przez Sąd Rejonowy w Wieluniu w sprawie II K 406/16, natomiast za pozostałe czyny, o wysokim stopniu społecznej szkodliwości, skazany w istocie nie poniósłby żadnej odpowiedzialności. Taka kara nie spełniłaby więc celów w zakresie kształtowania świadomości prawnej społeczeństwa. Podobnie w przypadku samego M. K. kara łączna z zastosowaniem zasady absorpcji lub zbliżonej do tej zasady oznaczałaby, że szereg bardzo poważnych przestępstw pozostałby tak naprawdę bez konsekwencji. Taka kara nie spełniłaby więc także celów wychowawczych wobec skazanego, gdyż w istocie stanowiłaby swego rodzaju nagrodę dla M. K. polegającą na braku rzeczywistej odpowiedzialności za te czyny. Już choćby w świetle tych okoliczności w pełni uzasadnione było wymierzenie

skazanemu kary łącznej pozbawienia wolności z zastosowaniem zasady asperacji zbliżonej do kumulacji. W kontekście celów jakie kara ma spełnić wobec skazanego oraz celu kształtowania świadomości prawnej społeczeństwa nie można również pominąć opinii z Zakładu Karnego we W., w świetle której skazany bezkrytycznie wypowiada się na temat popełnionych czynów i dotychczasowego stylu życia a ocena zachowania skazanego kształtuje się negatywnie. Należy mieć również na względzie nie zawsze regulaminowe zachowanie skazanego wobec przełożonych, w stosunku do których bywa arogancki i chamski, jak też jego nie zawsze dobre relacje z innymi osadzonymi. W świetle takiej treści opinii tym bardziej uwzględniając cele w zakresie prewencji indywidualnej wobec skazanego oraz w zakresie kształtowania świadomości prawnej społeczeństwa, należy stwierdzić, zasadne było wymierzenie skazanemu kary łącznej w wymiarze zbliżonym do pełnej kumulacji. Tak naprawdę tylko pewne pozytywne elementy opinii z Zakładu Karnego we W. stanowiły podstawę, aby nie orzekać wobec skazanego kary łącznej pozbawienia wolności z zastosowaniem zasady pełnej kumulacji. W tym zakresie należy więc zgodzić się z Sądem I instancji, który w dodatku odpowiednio uzasadnił, dlaczego należało wobec skazanego orzec karę łączną pozbawienia wolności z zastosowaniem niemal pełnej kumulacji. Zarzuty podniesione w tym zakresie przez obrońcę skazanego we wniesionej przez niego apelacji należało uznać za całkowicie chybione. Uwzględniając błąd popełniony przez Sąd Rejonowy, który w sposób nieprawidłowy obliczył maksymalny wymiar kary łącznej, którą mógł skazanemu wymierzyć i biorąc pod uwagę powyższe rozważania Sąd Okręgowy uznał za zasadne obniżenie orzeczonej wobec M. K. kary łącznej pozbawienia wolności do 8 lat, uznając, że kara w tym wymiarze spełni celem w zakresie prewencji indywidualnej wobec skazanego oraz cele w zakresie kształtowania świadomości prawnej społeczeństwa.

W świetle powyższych rozważań Sąd – na podstawie art. 437 § 1 i 2 kpk w zw. z art. 438 pkt 1 kpk - zmienił zaskarżony wyrok łączny w ten sposób, że karę łączną pozbawienia wolności wymierzoną skazanemu M. K. w punkcie 1 obniżył z 8 lat i 5 miesięcy do 8 lat, zaś w pozostałym zakresie zaskarżony wyrok utrzymał w mocy, nie znajdując podstaw do uwzględnienia wniesionych apelacji.

Na podstawie art. 624 § 1 kpk w zw. z art. 634 kpk Sąd Okręgowy, z uwagi na trudną sytuację skazanego, zwolnił go z obowiązku poniesienia kosztów sądowych związanych z postępowaniem odwoławczym obciążając nimi Skarb Państwa.